

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

Плодоовочівництво

Ч. Овочівництво

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 203 «Садівництво і виноградарство»

Освітня програма «Садівництво і виноградарство»

Рік навчання 2023-2024, семестр 6 семестр

Форма навчання денна (заочна)

Кількість кредитів ЄКТС 4,0

Мова викладання українська

Лектор курсу

Контактна інформація

лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

Федосій І.О.

Fedosii@nubip.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Дисципліна присвячена вивченню біологічних основ овочевих культур, особливостей підготовки та удобрення ґрунту, розмноження рослин, вирощування розсади для відкритого ґрунту, загальних заходів догляду за рослинами, збирання врожаю та технології вирощування овочевих культур групи плодових, капустяних, коренеплодів, цибулинних, зеленних і багаторічних овочевих культур. Народногосподарське значення та біохімічний склад. Способи використання. Місце в сівозміні. Підготовка ґрунту та удобрення. Особливості вирощування розсади та її підготовка до висаджування. Роль горщечкової розсади у вирощуванні раннього врожаю. Особливість технології вирощування культур для машинного збирання врожаю. Збір урожаю, доробка та сортування. Зачистка площі після збирання врожаю.

На практичних заняттях проводиться вивчення видового різноманіття овочевих культур, морфологічні ознаки насіння, їхні сортові і посівні властивості. Способи розмноження, розрахунки в потребі розсади насіннєвого матеріалу різних овочевих культур. Методи контролю та регулювання температури, світлового режиму, вуглекислого газу, вологості повітря та поживного режиму. Розрахунки в потребі насіння різних овочевих культур, схема їх сівби і площі живлення. Організація овочевих сівозмін, чергування культур у них.

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності з захисту і карантину рослин і застосовувати теоретичні знання та методи фітосанітарного моніторингу, огляд, аналізу, експертизи, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК): ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 12. Навички здійснення безпечної діяльності.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК): **ФК 2.** Здатність інспектувати об'єкти регулювання з метою забезпечення дотримання фітосанітарних заходів у процесі виробництва, зберігання, транспортування, реалізації під час експорту, імпорту, транзиту продукції рослинного походження. **ФК 3.** Здатність прогнозувати процеси розвитку і поширення шкідливих організмів, що дозволить реалізувати державну політику у сфері захисту і карантину рослин. **ФК 4.** Здатність виявляти, локалізувати і ліквідувати регульовані шкідливі організми за результатами інспектування та фітосанітарної

експертизи. **ФК 5.** Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об'єктах сільськогосподарського та іншого призначення.

Програмні результати навчання (ПРН): ПРН 3. Вільно спілкуватися усно і письмово українською та іноземною мовами з професійних питань, що належать до спеціальності «Захист і карантин рослин». ПРН 7. Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин. ПРН 8. Уміти координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів під час проведення заходів із захисту рослин. ПРН 9. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин. ПРН 17. Уміти використовувати сучасні інформаційні технології, знання біології та екології шкідливих організмів для їх контролю в агроценозах.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1				
Тема1 Овочівництво як галузь сільськогосподарського виробництва та наукова дисципліна	2/2	Знати про роль овочів в харчуванні людини, сучасні тенденції овочівництва, науковий потенціал галузі. Вміти визначати значення овочів та спеціалізацію господарства. Аналізувати стан і перспективи розвитку овочівництва в Україні. Застосовувати сучасні тенденції овочівництва для розробки технології вирощування овочевих культур.	Вивчити різноманіття овочевих культур за належністю до ботанічного класу. Визначити належність овочевих культур до ботанічної родини. Розглянути і описати зовнішні ознаки продуктивних органів овочевих культур. Визначити, до якої групи належать овочеві культури за тривалістю життєвого циклу. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Тема 2. Біологічні особливості овочевих культур та їх відношення до умов	2/2	Знати центри походження овочевих культур. Вміти визначати центри	Ознайомитися із впливом умов зовнішнього середовища для росту і розвитку	

зовнішнього середовища		<p>походження овочевих культур. Аналізувати вегетативний і генеративний ріст і розвиток. Розуміти, що таке ріст і розвиток овочевих культур. Розрізняти овочеві культури за ботанічними родинами, морфологічними ознаками, тривалістю до життя. Застосовувати агробіологічну класифікацію до технології вирощування. Використовувати біологічні особливості овочевих культур для регулювання факторів зовнішнього середовища.</p>	<p>овочевих культур і способи їх оптимізації. Навчитись визначати освітленість, відносну вологість і температуру повітря та ґрунту. Написання тестів, есе. Виконання самотійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	
------------------------	--	---	--	--

Модуль 2

<p>Тема 3</p> <p>Овочеві культури групи Капустяних</p>	2/2	<p>Знати народногосподарське значення однорічних і дворічних капуст та визначення способів їхнього використання в їжу.</p> <p>Вміти розробляти технології вирощування овочевих культур групи Капустяних.</p>	<p>Ознайомлення з походженням, класифікацією, ботанічною характеристикою та біологічними особливостями овочевих культур групи капуст. Вивчити ботанічні та біологічні особливості видів капусти та їх сортимент.</p> <p>Написання тестів, есе. Виконання</p>	
---	-----	--	--	--

		<p>Аналізувати ботанічну характеристику рослин.</p> <p>Розрізняти сорти і гібриди капусти білоголової, червоноголової, савойської, брюссельської, кольрабі, цвітної, броколі, пекінської за основними морфологічними ознаками.</p> <p>Застосовувати біологічні особливості овочевих культур групи Капустяних для оптимізації факторів навколишнього середовища.</p> <p>Використовувати сорти однорічних та дворічних капуст в технологіях вирощування для різних напрямів споживання.</p>	самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	
<p>Тема 4. Овочеві культури родини Гарбузові</p>	2/2	<p>Знати народногосподарське значення овочевих та баштанних культур родини Гарбузові та способи вживання їх у їжу.</p> <p>Вміти розробляти технології вирощування</p>	<p>Ознайомлення з походженням, внутрішньовидовою класифікацією; ботанічною характеристикою та біологічними особливостями овочевих рослин огірка, кабачка, патисона; кавуна столового, дині,</p>	

		<p>овочевих культур родини Гарбузові розсадним та безрозсадним способами. Аналізувати ботанічну характеристику рослин. Розрізняти сорти і гібриди овочевих (огірка, кабачка, патисона) і баштанних (кавун, диня, гарбуз) культур за основними морфологічними ознаками. Застосовувати біологічні особливості овочевих і баштанних культур родини Гарбузові для оптимізації факторів навколишнього середовища. Використовувати різні види гарбуза в технологіях вирощування для різних напрямів споживання.</p>	<p>гарбуза. Вивчити сучасний стан сортового різноманіття. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).</p>
<p>Тема 5. Овочеві культури групи Коренеплодів</p>	2/2	<p>Знати народногосподарське значення коренеплодів родини Селерові, Лободові та Капустяні, визначення способів їхнього використання в їжу. Вміти розробляти</p>	<p>Ознайомлення з походженням, ботанічною характеристикою та біологічними особливостями коренеплодів з родини Селерові, Лободові, Капустяні; сорти та їхня тривалість вегетаційного</p>

		<p>технології вирощування коренеплодів родини Селерові, Лободові та Капустяні. Аналізувати ботанічну характеристику рослин. Розрізняти сорти і гібриди коренеплодів родини Селерові, Лободові та Капустяні за основними морфологічними ознаками.</p>	<p>періоду для різних напрямів споживання. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).</p>	
<p>Тема 6. Овочеві культури групи Цибулинних</p>	2/2	<p>Знати народногосподарське значення цибулі ріпчастої, шалоту, порею і часнику, визначення способів їхнього використання в їжу. Вміти розробляти технології вирощування цибулі і часнику різними способами. Аналізувати ботанічну характеристику рослин. Розрізняти сорти і гібриди цибулі ріпчастої, шалоту, порею і часнику за основними морфологічними ознаками. Використовувати сорти цибулі</p>	<p>Ознайомлення з походженням, ботанічною характеристикою та біологічними особливостями овочевих культур групи цибулинних (цибуля ріпчаста, цибуля шалот, порей, часник); Вивчити сучасний стан сортового різноманіття. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).</p>	

		ріпчастої, шалоту, порею і часнику в технологіях вирощування для різних напрямів споживання.		
Тема 7. Зеленні овочеві культури	2/2	Знати народногосподарське значення зеленних культур та визначати способи їхнього використання в їжу. Вміти розробляти технології вирощування зеленних культур розсадним і безрозсадним способами. Аналізувати та розробляти конвеєрне вирощування зеленних культур. Розрізняти сорти і гібриди зеленних культур за основними морфологічними ознаками.	Ознайомлення з походженням, ботанічною характеристикою та біологічними особливостями овочевих культур групи зеленних. Вивчити сучасний стан сортового різноманіття. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	
Тема 8. Багаторічні овочеві культури	1/1	Знати народногосподарське значення багаторічних культур та визначати способи їхнього використання в їжу. Вміти розробляти технології вирощування багаторічних культур розсадним і безрозсадним	Ознайомлення з походженням, ботанічною характеристикою та біологічними особливостями овочевих культур групи багаторічні; сорти. Вивчити сучасний стан сортового різноманіття. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).	

		способами. Розрізняти сорти і гібриди багаторічних культур за основними морфологічними ознаками.		
Всього за навчальну роботу				70
Екзамен				30
Всього за 5 семестр				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Основна

1. Сич З.Д., Бобось І.М. Методичні рекомендації до виконання лабораторних і самостійних робіт з дисципліни "Овочівництво відкритого ґрунту" К.: НУБіП України. – 2012. – 75 с.

2. Бобось І.М., Комар О.О. Методичні рекомендації для виконання курсової роботи з дисципліни „Овочівництво”. К.: ЦП «Компринт», 2020. 68 с.

3. Бобось І.М., Комар О.О. Робочий зошит з дисципліни «Овочівництво». К.: ЦП «Компринт», 2020. – 77 с

Основна

1. Овочівництво / Практикум. За ред. В.І. Лихацького. Вінниця, 2012. 451 с.

2. Сич З.Д., Бобось І.М., Федосій І.О. Овочівництво: навч. посіб. / К.: ЦП «Компринт», 2018. 405 с.

3. Яровий Г.І. Овочівництво: навч. посібник / Г.І. Яровий, О.В. Романов. Харків: ХНАУ, 2017. 376 с.

Допоміжна

1. Довідковий матеріал з овочівництва / [З.Д. Сич, О.Я. Жук, І.М. Бобось та ін.]. К.: НУБіП України. 2011. 180 с.

2. Сич З.Д., Бобось І.М. Овочева екзотика: Монографія. - Вінниця: ТОВ "Нілан-ЛТД", 2013.

3. Бобось І. М., Завадська О. В. Удосконалення технологій вирощування коренеплодів для зберігання та переробки: [Монографія] / І.М. Бобось, О.В. Завадська. – К.: «ЦП «Компринт», 2015. 304 с.

4. Самовол О. П., Кондратенко С. І. Томат : монографія; за наук. ред. О.П. Самовола, О. М. Могильної. Вінниця: ТОВ "Нілан-ЛТД", 2018. 448 с.

5. Сич З.Д., Бобось І.М. Малопоширені бобові овочеві рослини: вихідний колекційний матеріал і технології вирощування: [Монографія]. – К.: ЦП «Компринт», 2019. 172 с.

6. Система удобрення овочевих і баштанних культур: монографія; за ред. В. Ю. Гончаренка. Київ: Аграрна наука, 2019. 152 с.

7. Щербина С.О., Даценко С.М., Гордієнко І.М. Застосування біологічних препаратів у технології вирощування і зберігання цибулі шалот: науково-практичні рекомендації. Селекційне: Інститут овочівництва і баштанництва НААН, 2019. 19 с.

8. Бобось І.М., Завадська О.В. Технології вирощування помідора для свіжого споживання, зберігання і переробки: [Монографія]. К.: ЦП «Компринт», 2020. 352 с.

9. Мельник О.В., Митенко І.М. Вирощування часнику озимого: рекомендації. Київ: Аграрна наука, 2020. 52 с.

10. Державна цільова програма розвитку овочівництва на період до 2025 року / за наук. ред. Гадзала Я.М, Роїка М.В., Кондратенко П. В, Висоцького Т.М., Могильної О. М. Селекційне : ІОБ НААН, 2020. 62 с.

11. Комплексна система заходів захисту цибулі і часнику від шкідників, хвороб і бур'янів: (науково-практичні рекомендації): / О. М. Могильна та ін. Харків, 2020. 26 с.

12. Комплексна система заходів захисту цибулі ріпчастої та часнику від шкідників, хвороб і бур'янів / О.М. Могильна, О.І. Онищенко, С.О. Щербина, С.М. Даценко, О.М. Біленька, Д.В. Іванін. Вінниця: ТВОРИ, 2021. 44 с.

13. Бобось І.М., Завадська О.В., Ілюк Н.А. Вплив біологічно активних речовин на продуктивність, якість свіжої і переробленої продукції цибулі та коренеплодів: [Монографія]. – К.: ФОП Ямчинський О.В., 2021. – 320 с.

14. Бобось І.М., Федосій І.О., Комар О.О. Пажитник: різноманіття, цілющі властивості та технології вирощування: [Монографія]. – К.: ФОП Ямчинський О.В., 2021. – 203 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Інформаційно-довідкова система "Сорт" [Електронний ресурс] режим доступу: <http://sort.sops.gov.ua/search/search>

2. Інформаційно-довідкова система "Реєстр сортів" [Електронний ресурс] режим доступу: <http://service.ukragroexpert.com.ua/>

3. Інститут овочівництва і баштанництва НААН [Електронний ресурс] режим доступу: <http://www.ovoch.com/index.html>